



STORTINGET

Representantforslag 134 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Kathy Lie, Marian Hussein og
Andreas Sjalg Unneland

Dokument 8:134 S (2021–2022)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Kirsti Bergstø, Kathy Lie, Marian Hussein og
Andreas Sjalg Unneland om å styrke kampen mot
voldtekt gjennom å nedsette en voldtektskommi-
sjon**

Til Stortinget

Bakgrunn

Et liv uten vold er en menneskerett. Samfunnet har et ansvar for både å forebygge vold og overgrep og vise oppmerksomhet overfor og gi tilbud til alle som blir utsatt for det.

Seksuelle overgrep, «stalking», fysisk vold i voksen alder, alvorlig partnervold og vold og overgrep i nære relasjoner rammer kvinner i langt større grad enn menn. Statistikk viser dessuten at vold mot kvinner i nære relasjoner er fysisk mer alvorlig enn vold mot menn i nære relasjoner. Ifølge en undersøkelse fra Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress (2014) sier 1 av 10 norske kvinner at de er blitt utsatt for «alvorlig fysisk vold» i nære relasjoner, mens 2 prosent av menn sier det samme. Nasjonal trygghetsundersøkelse fra 2020 oppgir videre at over 6 prosent av kvinner i aldersgruppen 16–24 år oppgir å ha blitt utsatt for voldtekt i 2020, mot rundt 1 prosent unge menn. Det betyr at 1 av 20 unge kvinner opplevde å bli utsatt for en voldtekt i 2020. Det er et høyt tall og understreker viktigheten av at dette blir tatt på alvor, også i det forebyggende arbeidet.

Ifølge Statistisk sentralbyrå var det 0,03 prosent av den norske befolkningen som i 2020 anmeldte voldtekt.

Det betyr at en stor andel av de mest alvorlige seksuallovbruddene fremdeles skjer ustraffet, noe som svekker både den generelle rettstryggheten i samfunnet og den individuelle og allmennpreventive effekten av straffelovens bestemmelser om seksuallovbrudd.

På tross av gode intensjoner, tidligere handlingsplaner og gode rettsinstitusjoner i Norge har ikke norske myndigheter i tilstrekkelig grad greid å forebygge, forhindre og straffeforfølge voldtekt. Det er derfor behov for å utvikle nye tiltak som kan forhindre voldtekt og sikre rettssikkerhet for ofrene og bedre straffeforfølgning av gjerningspersoner, og å evaluere og vurdere de tiltak man allerede har i dag. Forslagsstillerne mener derfor det er tid for å nedsette en voldtektskommissjon.

Det er 14 år siden siste store gjennomgang av voldtekt i Norge, som resulterte i NOU 2008:4 Fra ord til handling – Bekjempelse av voldtekt krever handling. Regjeringen Solberg la frem en handlingsplan mot voldtekt som gjelder ut 2022. I løpet av 2022 leverer også Straffelovrådet sin gjennomgang av straffelovens kapittel om seksuallovbrudd. Dette er imidlertid et utvalg med i hovedsak juridisk kompetanse. Kommisjonen bør derfor med et bredere blikk også se på hvordan straffeloven kan styrke det normative arbeidet og redusere antall voldtekter.

En voldtektskommissjon bør være bredt sammensatt av ulike typer kompetanse innenfor både pedagogikk, psykologi, sosialfag, politifag og juss. Kommisjonen bør få sitt mandat fra Justis- og beredskapsdepartementet. I mandatet bør kommisjonen blant annet bes:

- undersøke hvorfor forekomsten av voldtekt er høy i Norge.
- evaluere de forebyggende tiltakene som fins i dag, og foreslå nye som kan bidra til å hindre voldtekt.

- undersøke hva som er årsaken til den høye henlegelsesprosenten, og hva som kan gjøres med det.
- vurdere om endring i straffeutmåling, inkludert minstestraft, kan påvirke antall fellende dommer.
- vurdere ulike tiltak for at Norge i sterkere grad skal imøtekomme internasjonale konvensjoner og kritikk fra internasjonale organisasjoner.
- vurdere hvordan myndighetene kan sikre gjennomføring av tiltakene kommisjonen kommer med.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen nedsette en voldtektskommisjon, som skal levere sin utredning innen september 2023. Kommisjon bør være bredt sammensatt av ulike typer kompetanse innenfor både pedagogikk, psykologi, sosialfag, politifag og juss.

8. mars 2022

Kirsti Bergstø

Kathy Lie

Marian Hussein

Andreas Sjalg Unneland